

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 36

Lýsingarprísir fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 11. sept. 1954

Bladið verður búið á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

27. Arg

EITT HITT STÓRSTA MISTAKIÐ FÓR FRAM TÁ IÐ stjórnarflokkarnir 6. sept. SAMTYKTU SJÓMARKSUPPSKOTIÐ.

Misstakið liggur harí, at nú hava Føroyingar yvir fyri Bretum góðtikið trímilamarkið og bundið okkum til trímilaprinssiði. Harafrat kemur, at sáttmálin skal vara í 10 ár.

Hetta ger meirlutin á Føroya lög-

Hvør hevur vart fiskimansins interessur?

Fiskimenn vita, at javnaðarflokkurin er eiaasti flokkur á tingi, sum hevur haft positiv uppskot til frama fyri teir sum t. d. uppskotini um:

FRÁBYTISRÆTTIN SKIPANAN VIÐ LÓG, ið tessverri ikki vann sönndir tá, men var felt av fólkaflokkinum og sambandsflokkinum. Seinri varð málið framt.

LÓGFESTING AV EINI MINSTULØN TIL FISKIMENN UNDIR KRIGSSIGLINGINI við rætti til prosent av ágóðanum í mun til rentabilitetsviðurskiðini og krigsvandan, — hetta uppskotið vann frama, hóast fólkaflokkurin var imóti, og tað bjargaði fiskimennum ið sluppu at sigla, tað góðu vinnu, teir hövdu; undan lógar-samtyktini hövdu fiskimenn frá hond sigt fyri 100—200 kr. fyri túrin, meðan reiðarin vann í hundradúsundum

LÓGFEST HYRINGARKANTÓR fyri at avtaka teir politisku svartalistarnar og veita øllum fiskimönnum javnbjóðisrætt at koma til vinnu — hetta uppskotið varð tíverri felt av fólkaflokkinum og sambandinum.

FISKIMANNSINS JAVNBJÓÐISUMBODAN VIÐ REIÐARARNAR Í STJÓRN OG UMBODSNEVND FISKASÖLUNAR — allar ferðirnar verið felt av fólkaflokkinum og sambandinum.

LÓGFESTING AV EINI FULLFIGGJADARI ÆTLAN UM NYTAN AV TÁVERANDI MIKKLU PENINGAROKKAN TIL ENDURNYGGJAN AV OKKARA FISKIFLOTA soleiðis, at vit bygdu 5 modernar dieseltrolarar í 5 ár (í alt 25), stórar skonnartir við køli, og frystigreidum, eitt nógstórt tal av línubátum, tilsamans nóg mikið til allar okkara fiskimenn — hesin stóri planur fyri at lyfta fiskimennin til betri kor vórd, so harmiligt tað ljóðar, feldur av fólkaflokksmönnum og sambandsmönnum.

Men lat teir góðu harrarnar fella, teir verða at lúta at enda. Fram verður hildið. Javnaðarmenn gevast ikki.

FISKIMENN MEGU FÁA JAVNBJÓÐIS RÆTT VIÐ REIÐARARNAR Í FISKASÖLUNUM OG

FISKIMENN MEGU FÁA SKIPAFLOTAN ENDURNYGGJADAN, so teir kunnu verða kappingarførir við aðrar tjóðir og arbeiða heima hjá sær sjálvum.

Vit vita, hvar ið fólkafloksmenn og sambandsmenn hava verið, og kunnu ætla, hvar ið teir verða at finna, nevniliga altíð sum verja fyri útgerðarmanna interessurnar.

Men hvar er tjóðveldisflokkurin?

Framhald á 3. síðu.

tingi í eini tíð, tá ið Island, Noreg og allar tjóðir, ið eru í somu skóm sum vit, hava víðkað sjómarkið og berjast ikki bara fyri internationalt at skráseta hesa víðkan, men eisini fyri at fôrka hana enn og longri út.

At stjórnarflokkarnir hava ávarpað danastýrið at vera fram við hjá Bretum, um tað verður at henda, at internationalt verður samtykt annað sjómark hevur jú als einki at týða yvir fyri Bretum. Tað eru orð, sjálfvilygulgheitir, Hvør kann teinkja sær annað, enn at Danmark vil vera framvið fyri okkum, um internationalar samtyktir verða gjóðar, sum eru betri enn sjómarksskorini, vit nú hava. Tað vildi verið at sært Danir uppá æruna, um vit hugsaðu annað.

Men tá ið nú Bretar fáa okkara samtykt um góðkenning av trímilamarkinum, siga teir: hond, ið hevur! Teir vildu ikki verið Bretar og heimslins størstu imperialistar annars.

STOLIÐ SU MEGIÐ VERK Í SJÓMARKSMALINUM

»Dagblaðið« sambandsflokksins og fólkafloksins vegna og »Dimmalætting« tí á baki eru sanniliga so ósmæt, at tey undir minsta himpr bera út millum lesararnar, at tað eru uppskot sambandsmanna og fólkafloksmanna á tingi, at vit skulu biðja danska ríkisstýrið um at arbeiða fyri friðan av gýtlingargrunnum okkara, eins og at ríkisstýrið skal loyva okkum at hava okkara egnu verjuskip heruppi aftrat teim donskum.

...Ein reinfóru maður, ið veit um

BRÚKSFELAGIÐ Á TVØROYRI FÓR VIÐ A. T.

Við stovningini av brúksfelaginum var felagið bundið at yvirtaka vörur á goymslu frá A. T. fyri 100.000 kr.

Men hesar vörur vóru illar at selja, og tá ið nú afturhaldskreftirnar hövdu eydnuna við sær at forða hjálpini til A. T., högga A. T.s kreditorar brúksfelagið.

Hetta saman við tí, at stjórin Bang — ið eisini var stjóri í brúksfelagnum — uttan brúksfelagstjórnarinnar vitandi og enn og minni við hennara jättan, sum lógin krevur, jättaði A. T. kredit av brúksfelagsvörnum, tað hevur gjørt, at brúksfelagið mátti falla við A. T.

Tá ið »Dagblaðið« nú fríggjadagin »hóverandi« setur á Dam fyri kreditgevingina, kunnu vit siga, at Dam og øll stjórnin settu harðliga at stjóra Bang fyri kreditgevingina og sýtt hon-

sannleikan at siga, undrast og ógvast við tilíkt óreinfori í tí politiska livinum, tí

SANNLEIKIN ER:

Tá ið sjómarksmálið kom á ting og Framhald á 4. síðu.

Grind í Kakksvík.

I gjár á miðdeggi varð grind funnin í Kallsøyarfirði. Longu kl. 2 var grindin deyð. 42 hvalir, 282 skinn.

Læknamálið.

kemur fyri í rættinum í dag kl. 11 f. p. Til yvirhoyringar koma ivaleyst vitni E. Rubek Nielsen. Framløg verður frásögn frá tí orðaskifti, ið fram fór á fundi millum landslæknans og Klakksvíkingar.

EFTIRMENN DAMS

Dagblaðið heldur, at nú munnu Tvøramenn endiliga fara at sleppa sær av við Dam. Kanska teir taka Th. Petersen ella Kristian Holm í staðin?

GRIBBARNIR YVIR A. T. RÆNUM.

Gribbarnir flagsa nú hálslangir og hálsnaknir.

Ræ, ræ, ræ gorra teir.

Tað rungar úti frá 14. Septembir. Hvusu er við A. T. og brúksfelaginum á Tvøroyri?

Hví ikki metta hansara sjúka búk. Hann hevur so leingi ligið eftir at finna eitt ræ her. Hvør minnst ikki

RÆTTLEIÐING

frá J. Fr. Øregaard.

I »14. Septembere« mánadagin leypur Erlendur Patursson á meg og aðrar javnaðarmenn og leggur okkum undir ikki at hava verið fúsar nokk til at hjálpa fiskimönnum burtur úr tí ólukkuligu stöðu, teir vóru komnir í vegna sáttmálan, hann gjörði við reiðarafelagið 1953.

Eg skal her stutt siga frá, hvat mín lutur var fyri at bóta um tað skaðgerð, Erlendur Patursson hevði gjørt móti fiskimönnum við sáttmála sínum:

Skjótt aftaná, at verkfallið var lýst, var eg greiður yvir, at størsti parturin av fiskimönnum ikki fóru aftur til skips fyri tann galdandi sáttmála. Eg skrivaði tá grein í Føroya Sosialdemokrati um, at best var, um tingið kom saman til at greiða fólkluna, sum eftir øllum at døma Erlendur Patursson ikki maktaði.

Henda áheitan varð síðani tikin upp aftur í blaðið okkara, at verkfallið var lýst, undir við undantak av »Tingakrossi«.

»14. Sept.« tók upp aftur grein okkara í »Vikurodd« síni, men tók ongina stöðu sjálvur.

Sum tíðin leið var tað mær meira greitt, at um tingið ikki kom saman.

Framhald á 2. síðu.

alt gorrið um »Suðarpólin«, annar polypurin, sum arbeiðaradrifin var skuldssett at vera.

Men hann hevur ikki verið einsamallur. Tað er synd at siga.

Dimmalætting, Dagblaðið og onnur blöð hava ikki tapt í gorran síni móti A. T., arbeiðaranna trolaradrift, andeilsfelag. Í langar tíðir einasta kooperativa stórvirki, ið arbeiðararnir og fiskimenninir og fiskivinnurnar hava átt, og sum hevur verið lívsstúðulin hjá teimum, tá ið annað dat burtur ella legði inn.

Men blóðini hava ikki verið annað enn málagn fyri mótsöðumennin ar arbeiðararörslni.

Vit minnst viðgerðina, A. T.-málið fakk á tingi tjóðveldismenn, fólkafloksmenn og sambandsmenn — sum gribbar — myndaliga talað.

Vit koma aftur til tað.

A. T. er nú farið — og tað tók brúksfelagið við sær.

Flaggið í húnar hátt, harra Erlendur Paturssonur, Dimmalætting, ið so sárliga græt, at »færingar var bite over, at man hjalp A. T.«, rópa nú hurra! Tak Erlend Patursson í hondina! — Flagga við honum! Dagblaðið eigur heldur ikki at halda seg burturi. Hví ikki leggja upp í sigursdansin. Tá ið felags flagg og gleðirúsar er dovaður, ber til at triva í ein trímánnssjavs.

Trímánnssjavsúr nýtist ikki. Tað eru spælur í yvirflóð, sum eru í gleðirúsi yvir A. T.s falli.

Hví ikki taka Jóhann Poulsen, sjálfan fólkatingsmannin hjá okkum sum fjórða mannin, Hann gongur og væntar sær eitt krossamerki aftrat fyri roysnið, hann gjörði fyri at fella A. T. Haldi vit skulu seta tað við feittum, at so stinnur var fólkatingsmaðurin, so

Framhald á 4. síðu.

NORÐOYA JAVNAÐARFELAG

heldur fund sunnudagin 12. sept. kl. 4. s. p. í húsum hjá HALDOR HOLM.

Fundarevni:

Løgtingsvalið og annað.

NEVNDIN